

La importància dels pronoms de gènere

18 gener 2024

Esdevenir col·lectius i associacions més inclusives i diverses és un dels camins per la transformació social. Per això és necessari trobar **espais per revisar-se i reflexionar col·lectivament** sobre les nostres pràctiques internes i identificar aquelles dinàmiques de discriminació que reproduïm i que exclouen a les persones que surten de la normativitat establerta.

El següent article busca generar un espai on posar sobre la taula que hi ha persones no-binàries, així com donar eines a les entitats per ser més inclusives en aquest aspecte. Al final de l'article trobareu un glossari on s'expliquen els significats d'alguns conceptes per tal de fer més entenedor el text.

Per què són importants els pronoms?

La societat occidental cisheteropatriarcal en la que vivim té una de les seves bases en el **binarisme de gènere**. És a dir, només es conceben dos gèneres: el masculí i el femení. Estem acostumades a identificar les persones amb el pronom *ell* o *ella* segons l'**expressió de gènere** que tinguin. Assumim, per exemple, que si una persona té una expressió de gènere femenina voldrà dir que s'identifica com a dona i per tant ens referirem com a *ella*.

Ara bé, cal que distingim entre **expressió de gènere** (com em mostro) i **identitat de gènere** (com m'identifico), ja que si no ens pot portar a referir-nos a certes persones amb pronoms amb què elles mateixes no s'identifiquen, fet que pot suposar violència cap a la persona afectada.

Caldria doncs que deixem de donar les coses per suposades i comencem a preguntar a l'altra persona quins són els seus **pronoms de preferència**. També, a expressar amb quins pronoms ens identifiquem, com ja ho fan cada cop més persones a les xarxes socials.

La realitat és molt més diversa que aquest simple sistema binari. El **binarisme de gènere** és una construcció social, d'un context sociohistòric concret, ja que trobem altres [societats amb identitats de gènere que van més enllà del masculí i el femení](#). Així doncs, les persones no binàries (persones que no s'identifiquen amb cap dels dos gèneres binaris) són excloses de la llengua normativa de l'acadèmia, ja que no hi ha cap pronom amb el qual s'identifiquin.

Per tal d'obrir la mirada més enllà del binarisme (ell o ella) i tenir un pronom amb el qual les persones no binàries s'identifiquin, podem emprar nous pronoms. En català, s'ha iniciat l'**ús del pronom *elli***. Utilitzar aquests pronoms contribueix a generar espais segurs on tothom es pugui expressar lliurement tal com és sense restriccions.

Què podem fer des de la nostra entitat?

- Tant en els espais interns (assemblees, reunions...) com en trobades amb altres persones externes a l'entitat, una opció pot ser fer una **roda inicial on cada persona digui el seu nom i el pronom amb què s'identifica**. És important explicar al començament **què anem a fer i per què ho**

fem.

- Tenir present que la identificació de gènere pot ser fluida i, per tant, variar d'un dia a l'altre. Per això és recomanable **repetir la dinàmica de la roda inicial**, sobretot si hi ha alguna persona amb gènere fluid.
- **Perdre la por a "cagar-la"**. Totes hem crescut en aquest sistema de gènere binari i el tenim integrat en el nostre imaginari. És més recomanable adoptar una **actitud de curiositat, de preguntar i interessar-se per l'altra persona**, assumint que en alguns moments tindrem actituds transfòbiques i que haurem de reparar el dany, que no pas no fer res per por a ser opressores.
- També podem **revisar la comunicació de l'entitat** (emails, documents, comunicats...) i veure si és inclusiva amb les persones no binàries. No hi ha una sola manera de fer més inclusiva la nostra comunicació, sinó que és positiu **dedicar-hi un espai de reflexió i decidir entre totes com ho farem**. Alguns exemples són optar pel **femení genèric** o **l'ús de termes neutres** (les persones, l'alumnat, el professorat, el públic, la joventut...).

Les xapes d'identificació de gènere

Per aquest motiu, des del CRAJ posem a disposició de les associacions i col·lectius de joves un [pack de 30 xapes de pronoms d'identificació de gènere](#)! Es tracta d'unes xapes amb els diferents tipus de pronom i també algunes en blanc, perquè cadascú pugui escriure's el pronom o la combinació de pronoms de preferència.

Amb aquest recurs es vol facilitar que les persones mostrin a la resta de la gent amb quin gènere s'identifiquen, de manera que totes **puguem conèixer més fàcilment el/s pronom/s** amb el/s que vol ser referida cada una.

Glossari

Definicions extretes del [glossari de termes LGBTI de l'Ajuntament](#) i del glossari de [Perspectiva feminista i ètica de la cura: Guia d'autodiagnosi per a organitzacions](#) de Lafede.cat.

- **Binarisme de gènere:** model que estableix dos únics gèneres: el masculí i el femení, i els atribueix a dos únics possibles sexes: el sexe femení va unit al gènere dona, i el masculí, al gènere home. Aquest sistema exclou les persones amb identitats i/o expressions de gènere diverses, i les persones amb cossos no normatius segons el model (com les persones intersex).
- **Identitat de gènere:** autoidentificació, sensació íntima, encarnada i tangible de ser home, dona o una altra categoria no binària, i que pot no correspondre amb el sexe biològic.
- **Expressió de gènere:** manera en què una persona expressa el seu gènere, independentment de la seva identitat de gènere. Una persona pot sentir-se dona (identitat de gènere), però expressar-se de manera

masculina (expressió de gènere), o al revés.

- **Cisgènere:** persona en la qual el sexe de naixement encaixa exactament amb la seva identitat sexual.
- **Cisheteropatriarcat:** sistema que atribueix la màxima autoritat moral, social i política a l'home, adult, heterosexual, cisgènere i cap de família, establint una jerarquia de sexe, edat i opció sexual. Un dels pilars del sistema heteropatriarcal ha estat el model de família nuclear, sorgit i fomentat arran del capitalisme industrial.

Altres enllaços d'interès

- [Un món de gèneres, exposició digital sobre identitats no binàries](#) (CJB)
- [Desviades: una guia per desmuntar el sistema sexe-gènere](#) (CJB)
- [Perspectiva feminista i ètica de la cura: Guia d'autodiagnosi per a organitzacions](#) (Lafede.cat)
- [Un mundo sin género](#) (El Orden Mundial)
- [Diccionari LGBTI \(lèsbic, gai, bisexual, trans\)](#) (TERMCAT, Centre de Terminologia)
- [El català inclusiu i natural](#) (L'Apòstrof)
- [Autodiagnosi en perspectiva LGBTI+](#) (CRAJ)
- [Educant des dels marges. Guia de recursos LGTBIQA+ per a esplais](#) (Esplais Catalans)
- [Videocontes educatius lgbtqi+](#) (La Diferència)

Si teniu dubtes o necessiteu un cop de mà, poseu-vos en contacte amb nosaltres o demaneu-nos un assessorament gratuït escrivint a info@crajbcn.cat, trucant al **93 265 52 17** o per [Telegram](#) o [WhatsApp](#). També podeu posar-vos en contacte amb el [centre LGBTI+ de Barcelona](#).

*Aquest article ha estat **redactat en col·laboració amb Sinver (Associació Universitària Sin Vergüenza)**, una associació de joves estudiants LGBTI+ que lluiten per la inserció del col·lectiu en el món universitari i a la societat en general.*